

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ІМ. М.І. ПИРОГОВА

Кафедра філософії та суспільних наук

**ФІЛОСОФІЯ
В СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ
ТА
СОЦІАЛЬНО - ПОЛІТИЧНОМУ
ДИСКУРСАХ**

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ ТА ВИСТУПІВ

**III-ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО - ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

17 листопада 2022 року

ВІННИЦЯ 2022

УДК: 1(091):004.83

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

академік Національної академії медичних наук України,
ректор ЗВО Вінницького національного медичного університету
ім. М.І. Пирогова,

доктор медичних наук, професор, професор ЗВО кафедри нормальної фізіології
Мороз Василь Максимович

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

проректор ЗВО з наукової роботи

Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова,
доктор медичних наук, професор, професор ЗВО кафедри нормальної фізіології
Власенко Олег Володимирович

Професор ЗВО кафедри філософії та суспільних наук
Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова,
доктор філософських наук, професор
Вергелес Костянтин Миколайович

Редакційна колегія:

Харьковченко Євген Анатолійович доктор філософських наук, професор,
завідувач ЗВО кафедри релігієзнавства філософського факультету Київського
національного університету імені Тараса Шевченка

Куліш Павло Лаврентійович кандидат філософських наук, доцент, доцент ЗВО
кафедри філософії та суспільних наук Вінницького національного медичного
університету ім. М.І. Пирогова (ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР)

Мельник Віктор Мирославович, кандидат політичних наук викладач ЗВО
кафедри політології філософського факультету Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Філософія в сучасному науковому та соціально-політичному дискурсах.
Матеріали доповідей та виступів III всеукраїнської науково-практичної конференції з
міжнародною участю 17 листопада 2022 року Вінниця 2022. ТОВ «Друк плюс». – 180 с.

ISBN 978-7120-7791-39-0

Збірник містить матеріали доповідей та виступів учасників III всеукраїнської
науково-практичної конференції з міжнародною участю «**Філософія в сучасному
науковому та соціально-політичному дискурсах**», яка відбулась у Вінницькому
національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова 17 листопада 2022 року з
нагоди святкування Міжнародного дня філософії. У поданих матеріалах висвітлюється
широке коло актуальних проблем розвитку філософських дисциплін від минулих часів
до сучасних. Збірник адресовано науковцям, вищої та середньої освіти, аспірантам,
магістрантам, пошукувачам, студентам та всім хто цікавиться філософією й
гуманітарними дисциплінами.

Матеріали подані в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть
повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-
статистичних даних, власних імен, посилань, грамотність, літературний стиль та інших
відомостей. Редколегія залишає за собою право скорочувати та редагувати подані
матеріали. Рукописи не повертаються. Організатори конференції та члени редколегії не
завжди поділяють думки учасників (авторів).

Рекомендовано до друку Вченою радою Вінницького національного медичного
університету ім. М.І. Пирогова протокол № 4 від 24 листопада 2022 р.

УДК: 1(091):004.83

ISBN 978-7120-7791-39-0

Трухманова С.Л.,
к.іст.н., доцент,
доцент ЗВО кафедри філософії та суспільних наук
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
м. Вінниця, Україна
Пилипчук В.П.,
к.мед.н., доцент,
доцент ЗВО кафедри соціальної медицини
та організації охорони здоров'я
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
м. Вінниця, Україна

ДО ПИТАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Повномасштабна війна на території України призвела до змін в усіх сферах буття, а також в системі охорони здоров'я, зокрема – її стану, функціонування, потенційних можливостей, практичної діяльності лікарів. Напруга і навантаження на лікарів, що були обумовлені 5-м роком періоду реформування та боротьби з COVID-19 перетворились на перманентні та виснажливі з початком повномасштабних військових дій.

Шокуючими змінами стало руйнування більше 1100 закладів охорони здоров'я, знищення 144 медустанов повністю. У МОЗ підраховали, що відновлення зруйнованих медустанов попередньо оцінюється у понад 38 мільярдів гривень.

Обстрілами виведено з ладу 87 машин швидкої допомоги, 241 авто захоплено, а також пошкоджено близько 450 аптек. Згідно з останніми підрахунками Міністерства економіки та KSEInstitute, станом на 8 серпня прямі збитки від руйнування чи пошкодження об'єктів охорони здоров'я склали близько \$1,6 млрд, а загальні непрямі втрати галузі – \$2,7 млрд.[1]

Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко в ефірі Українського радіо ще 27 квітня розповів про втрати серед медичних працівників і зазначив, що відомо лише про ту частину втрат, яка офіційно потрапила до статистики, але інформація неповна. Невідома точна кількість втрат у Маріуполі, Волновасі, Попасній, частині Донецької та Луганської областей. Не завжди вдається отримати дані з Херсонщини та півдня Запоріжжя. Очільник МОЗ підкреслив, що знає поіменно усіх загиблих і поранених медиків і зробить все можливе, щоб допомогти родинам загиблих.[2]

Українське суспільство гостро переживає дистрес війни. Його поєднання з наслідками постковіду формує індивідуальну та колективну травматизацію як важкий тягар громадського здоров'я. Поширеність посттравматичних стресових розладів (ПТСР) і депресій сягає до 30%. [3, с. 8-19]

Індивідуальна та колективна травматизація населення не може не впливати на міжособистісні стосунки пацієнтів і лікарів в процесі надання медичної допомоги. В таких умовах зростає потреба в етичному супроводі медичної практики. Лікарська мораль в ході війни має бути не тільки збережена, а й адаптована до нових критичних напружених екстремальних умов воєнного стану. Саме тому категорія лікарського милосердя тотожна безвідмовності медичної допомоги, а на театрі війни взагалі пов'язана з ризиком для життя.

Медична система – одна зі сфер, яку російська армія активно, прицільно, жорстоко «денацифікує», безжалісно знищує. На тимчасово окупованих територіях військові погрожують практикуючим лікарям розправою за їх працю, знижуючи шанси населення на виживання. За 8 місяців інтенсивних військових дій в Україні, за даними Міністерства охорони здоров'я, вбито щонайменше 18 медичних працівників і 56 отримали важкі поранення. І хоча кодекси професійної етики не мають юридичної сили, дотримання їх передбачається безумовно, як те, з чого складається присяга лікаря України.

Після запровадження в країні воєнного стану Міністерство охорони здоров'я (МОЗ) одразу затвердило наказом № 374 від 24 лютого 2022 року Тимчасові заходи у закладах охорони здоров'я з метою забезпечення їх готовності для надання медичної допомоги постраждалим внаслідок військової агресії РФ проти України.

Документом, серед іншого, передбачалося: тимчасово припинити планові госпіталізації, підготувати додаткові хірургічні команди для допомоги пораненим, забезпечити в повному обсязі надання екстреної меддопомоги. З огляду на ускладнену логістику відомство рекомендувало збільшити надання допомоги із застосуванням телемедицини та проводити медико-соціальну експертизу за спрощеною процедурою і заочно.

Із сімейним лікарем чи педіатром можна проконсультуватись і дистанційно: за телефоном, онлайн чи в месенджері, якщо зв'язок із ним збережено. У такому режимі спеціаліст може виписати електронний

рецепт, сформувавши електронне направлення до лікаря вторинної чи третинної ланки, створити електронне направлення на базові тести й аналізи.

ВПО (внутрішньо переміщені особи) в умовах воєнного стану мають спрощений доступ до безоплатної первинної медичної допомоги (це МОЗ врегулювало окремим наказом №496 від 17.03.2022).[1]

Таким чином, повномасштабна війна на території України викликала необхідність суттєвих змін в системі охорони здоров'я та в порядку надання медичної допомоги, незмінним залишається етичний зміст лікарської діяльності, її гуманістична спрямованість, служіння інтересам здоров'я і життя.

Література:

1. Катерина Хуторна, 17 серпня 2022 р. <https://mind.ua/publications/20245779-medicina-v-umovah-vijni-yak-zminilasya-sistema-ohoroni-zdorov-y>
2. Ляшко Віктор, 27 квітня 2022 р. <https://suspilne.media/233374-ak-medicna-sistema-ukraini-pristosuvalasa-do-vijni-rozprovidae-ocilnik-moz/>
3. Чабан О.С., Хаустова О.О. Медико-психологічні наслідки дистресу війни в Україні : що ми очікуємо та що потрібно враховувати при наданні медичної допомоги?// О.С.Чабан, О.О.Хаустова. - Український медичний часопис №4 [150] 2022.- С. 8-19

Ханжи В. Б.,
д. філос. н., професор,
завідувач ЗВО кафедри філософії, біоетики та іноземних мов
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна

АВТОНОМНІСТЬ ТЕМПОРАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ ТА ЦІЛІСНІСТЬ СИСТЕМИ АНТРОПНОГО ЧАСУ

Проблема створення гармонійних умов співіснування різних верств населення в рамках суспільних утворень різних масштабів є однією з найактуальніших в сучасному соціально-філософському та антропологічному дискурсах. Її гостроту та складність розв'язання